

DIÀLEGS FRONTERERS

La complexitat del context mediterrani –amb la peculiaritat de tenir el mar com a frontera- i la zona fronterera entre Mèxic i els Estats Units –la llarga frontera terrestre- representen potser les dues regions del món a on es juga d'una manera més explícita el futur dels processos d'integració-interacció entre països asimètrics. En tant que configuració d'espais regionals ens permeten visionar el que es pot arribar a captar a la frontera i les representacions d'aquesta, des de diferents angles de recerca de la vida fronterera.

A través d'una sèrie de seminaris i diàlegs que han tingut lloc durant els darrers quatre anys a diversos llocs del món, s'ha produït un debat i un intercanvi de recerca crítica. Tal intercanvi ha donat peu a una reflexió sobre les possibles mirades creuades, en diverses experiències de la frontera, el qual ha aconseguit encadenar una anàlisi de fenòmens transfronterers comuns i divergents alhora, des d'una lectura contemporània, global, d'aquests.

El diàleg fronterer persegueix també delinear una reinterpretació dels processos socials, tenint en compte les dinàmiques actuals de les mobilitats i de les seves representacions a les darreres dècades. Per això, l'eix del debat es situa en l'estudi dels fenòmens comuns en les dues zones: les pràctiques transnacionals, la deslocalització industrial a través de les *maquiladores*, la creació de zones *off-shore*, l'emergència de les mobilitats transnacionals, el pas de milers de treballadors indocumentats, el nou rol central de les dones i les estratègies familiars en les representacions i a les pràctiques d'aquests espais, de control, murs, mort i cos, la figura dels menors i l'absència de drets..., tot tenint present les especificitats socioculturals de cada conjunt regional.

Malgrat tot, encara que ubiquem la nostra mirada en els sentits regionals, fruit dels nostres debats la desterritorialització sorgeix com una forma molt original de pedra angular de la reflexió, a on el nou rol de l'Estat-Nació sobirà s'explicita sobre tot a partir de la posada en marxa de sofisticades formes d'administració del moviment i categorització de la mobilitat. Aquest debat espacial ens ha portat doncs a una visió de la frontera més enllà dels confins topogràfics i geogràfics, traslladant-nos cap a d'altres llocs, cap a una conceptualització de l'externalització de la frontera i a diferents nocions del trànsit i de les rutes (afectades per exemple per la desertificació i per l'atlantització).